यजन्ते त्वामहरहर्नानामूर्त्तिसमास्थितं। पिता माता च सर्व्वस्य जगतः शाश्वतो गुरुः।
कं त्वद्य यजसे देवं पितरं कं न विद्महे।
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अवाच्यमेतद्वक्तव्यं आत्मगुह्यं सनातन। तव भक्तिमतो ब्रह्मन् वक्ष्यामि तु यथातथं।
यत्तत् सूक्ष्ममविज्ञेयमव्यक्तमचलं ध्रुवं। इन्द्रियैरिन्द्रियार्थैश्च सर्व्वभूतैश्च वर्ज्जितं।
स ह्यन्तरात्मा भूतानां क्षेत्रज्ञश्चेति कथ्यते। त्रिगुणव्यतिरिक्तो वै पुरुषश्चेति कल्पितः। ११८०
तस्मादव्यक्तमुत्पन्नं त्रिगुणं द्विजसत्तम। अव्यक्ताव्यक्तभावस्था या सा प्रकृतिरव्यया।
तां योनिमावयोर्व्विद्धि योऽसौ सदसदात्मकः। आवाभ्यां पूज्यते सो हि दैवे पित्र्ये च कल्प्यते।
नास्ति तस्मात् परोऽन्यो हि पिता देवोऽथवा द्विजः। आत्मा हि नः स विज्ञेयस्तस्मात् पूजयावहे।
तेनैषा प्रथिता ब्रह्मन्मर्य्यादा लोकभाविनी। दैवं पित्र्यं च कर्त्तव्यमिति तस्यानुशासनं।
ब्रह्मा स्थाणुर्मनुर्द्दक्षो भृगुर्धर्म्मस्तथा यमः। मरीचिरङ्गिराश्चैव पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः। ११८५
वशिष्ठः परमेष्ठी च विवस्वान् सोम एव च। कर्द्दमश्चापि यः प्रोक्तः क्रोधो विक्रीत एव च।
एकविंशतिरुत्पन्नास्ते प्रजापतयः स्मृताः। तस्य देवस्य मर्य्यादां पूजयन्तः सनातनीं।
दैवं पित्र्यञ्च सततं तस्य विज्ञाय तत्त्वतः। आत्मप्राप्तानि च ततः प्राप्नुवन्ति द्विजोत्तमाः।
स्वर्गस्था अपि ये केचित्तां नमस्यन्ति देहिनः। ते तत्प्रसादात् गच्छन्ति तेनादिष्टफलाङ्गतिं।
ये हीनाः सप्तदशभिर्गुणैः कर्म्मभिरेव च। कलाः पञ्चदश त्यक्तास्ते मुक्ता इति निश्चयः। ११९०
मुक्तानान्तु गतिर्ब्रह्मन् क्षेत्रज्ञ इति कल्पिता। स हि सर्व्वगुणश्चैव निर्गुणश्चैव कथ्यते।
दृश्यते ज्ञानयोगेन आवाञ्च प्रकृतौ ततः। एवं ज्ञात्वा तमात्मानं पूजयावः सनातनं।
तं वेदाश्चाश्रमाश्चैव नानामतसमास्थिताः। भक्त्या सम्पूजयन्त्याशु गतिञ्चैषां ददाति सः।
ये तु तद्भाविता लोके ह्येकान्तित्वं समास्थिताः। एतदभ्यधिकं तेषां यत्ते तं प्रविशन्त्युत।
इति गुह्यसमुद्देशस्तव नारद कीर्त्तितः। भक्त्या प्रेम्णा च विप्रर्षे श्रद्धया च ते श्रुतः। ११९५
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वणि नारायणीये षट्त्रिंशदधिकत्रिशततोऽध्यायः ॥ ३३६ ॥

॥ भीष्म उवाच ॥ स एवमुक्तो द्विपदां वरिष्ठो नारायणेनोत्तमपूरुषेण। जगाद वाक्यं द्विपदां वरिष्ठं नारायणं लोकहिताधिवासं।
॥ नारद उवाच ॥ यदर्थमात्मप्रभवेण जन्म कृतं त्वया धर्म्मगृहे चतुर्द्धा। तत् साध्यतां लोकहितार्थमद्य गच्छामि द्रष्टुं प्रकृतिं तवाद्यां।
पूजां गुरूणां सततं करोमि परस्य गुह्यं न तु भिन्नपूर्व्वं। वेदाः स्वधीता मम लोकनाथ तप्तं तपो नानृतमुक्तपूर्व्वं।
गुप्तानि चत्वारि यथागमं मे शत्रौ च मित्रे च समोऽस्मि नित्य। तच्चादिदेवं सततं प्रपन्न एकान्तभावेन वृणोम्यजस्रं।
एभिर्व्विशेषैः परिशुद्धसत्त्वः कस्मान्न पश्येयमनन्तमीशं। तत्पारमेष्ठस्य वचो निशम्य नारायणः शाश्वतधर्म्मगोप्ता। १२००
गच्छेति तं नारदमुक्तवान् स सम्पूजयित्वात्मविधिक्रियाभिः। ततो विसृष्टः परमेष्ठिपुत्त्रः सोऽभ्यर्च्चयित्वा तमृषिं पुराणं।
क्षमुत्पपातोत्तमवेगयुक्तस्ततोऽधिमेरौ सहसा निलिल्ये। तत्रावतस्थे च मुनिर्मुहूर्त्तमेकान्तमासाद्य गिरेः स शृङ्गे।